

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 2. aprila 2009*

V zadevi C-139/08,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi členov 68 ES in 234 ES, ki ga je vložilo Oberlandesgericht Karlsruhe (Nemčija) z odločbo z dne 4. aprila 2008, ki je prispela na Sodišče 7. aprila 2008, v kazenskem postopku proti

Rafetu Kqikuju,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi A. Rosas, predsednik senata, A. Ó Caoimh, J. N. Cunha Rodrigues, U. Lõhmus, sodniki, in P. Lindh (poročevalka), sodnica,

generalni pravobranilec: Y. Bot,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

* Jezik postopka: nemščina.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za R. Kqikuja A. Heidegger, odvetnik,
- za Komisijo Evropskih skupnosti M. Wilderspin in S. Grünheid, zastopnika,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- ¹ Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Odločbe št. 896/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o vzpostavitvi poenostavljenega režima kontrole oseb na zunanjih mejah na podlagi enostranskega priznanja določenih dovoljenj za prebivanje, ki jih izdeta Švica in Lihtenštajn, s strani držav članic za namen tranzita preko njihovih ozemelj (UL L 167, str. 8).
- ² Ta predlog je bil predložen v okviru kazenskega postopka proti R. Kqikuju, državljanu Srbije in Črne gore, ki mu je očitano, da je 4. avgusta 2006 vstopil na ozemlje Zvezne

republike Nemčije ter tam bival do 6. avgusta, ne da bi imel dovoljenje za prebivanje v obliki vizuma, ki ga je potreboval.

Pravni okvir

Pravo Skupnosti

Schengenski pravni red

- ³ V skladu s členoma 10 in 11 Konvencije o izvajanju Schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Beneluks, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah (UL 2000, L 239, str. 19), podpisane 19. junija 1990 v Schengnu (Luksemburg), je za vse osebe, ki niso državljani držav članic Evropskih skupnosti, uveden enotni vizum za kratkoročno bivanje, ki se lahko izda za obiske, ki niso daljši od treh mesecev. Vendar Konvencija uvaja razlikovanje med potovalnimi vizumi in tranzitnimi vizumi. Slednji so izdani za čas tranzita, ki ne traja več kot pet dni.

Uredba Sveta (ES) št. 539/2001

- ⁴ V skladu s členom 1(1) in prilogo 1 k Uredbi Sveta (ES) št. 539/2001 z dne 15. marca 2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve (UL L 81, str. 1),

morajo državljani Zvezne republike Jugoslavije (Srbija in Črna gora) imeti vizum ob prehodu zunanjih meja držav članic.

5 Člen 2 navedene uredbe določa:

„V tej uredbi pomeni ‚vizum‘ dovoljenje, ki ga izda država članica, ali odločitev te države članice, potrebno za naslednje namene:

- vstop zaradi načrtovanega bivanja v tej državi članici ali v več državah članicah, ki skupaj ne presega treh mesecev,
- vstop zaradi tranzita prek ozemlja te države članice ali več držav članic, razen tranzita na letališču.“

Odločba št. 896/2006/ES

6 Druga, tretja, šesta in sedma uvodna izjava Odločbe št. 896/2006 določajo:

„(2) Sedanja pravila Skupnosti ne predvidevajo poenostavljenega režima za kontrolo oseb na zunanjih mejah, pri čemer bi bila dovoljenja za prebivanje, izdana s strani tretjih držav, priznana kot enakovredna enotnemu vizumu za namen

tranzita preko skupnega območja ali za namen kratkoročnega bivanja na [schengenskem območju].

- (3) Državljeni tretjih držav, ki so imetniki dovoljenja za prebivanje, izdanega v Švici, in ki morajo imeti vizum v skladu z Uredbo [št. 539/2001], morajo zaprositi za vizum, kadar so v tranzitu preko skupnega območja na poti nazaj v svojo državo izvora. [...]

[...]

- (6) Za rešitev težav v konzularnih predstavništvih držav članic, ki polno izvajajo schengenski pravni red, in novih držav članic v Švici in Lihtenštajnu bi bilo treba uvesti poenostavljen režim kontrole oseb na zunanjih mejah na podlagi enostranskega priznanja določenih dovoljenj za prebivanje, ki jih izdajo organi Švice in Lihtenštajna, kot enakovrednih enotnim ali nacionalnim vizumom.
- (7) Takšno priznanje bi moralo biti omejeno na namen tranzita in ne bi smelo posegati v možnost držav članic, da izdajajo vizume za kratkoročno bivanje.“

7 Člen 1 Odločbe št. 896/2006 določa:

„Ta odločba vzpostavlja poenostavljen režim kontrole oseb na zunanjih mejah na podlagi enostranskega priznanja dovoljenj za prebivanje, ki jih Švica in Lihtenštajn

izdata državljanom tretjih držav, ki potrebujejo vizum na podlagi Uredbe [...] št. 539/2001, s strani držav članic kot enakovrednih njihovim enotnim vizumom ali nacionalnim vizumom za namen tranzita.

[...]“

8 Člen 2 te odločbe podrobneje določa:

„Države članice, ki polno izvajajo schengenski pravni red, enostransko priznajo dovoljenja za prebivanje, ki jih izdaja Švica in Lihtenštajn in so naštet v Prilogi.“

[...]

9 Člen 3, prvi odstavek, navedene odločbe določa:

„Trajanje tranzita državljana tretje države preko ozemlja države (držav) članice (članic) ne preseže pet dni.“

10 Med dovoljenji za prebivanje, določenimi v členu 2 Odločbe št. 896/2006, ki jih izdaja Švicarska konfederacija in so navedena na seznamu priloge k Odločbi, je med drugim izkaznica za tujca C, ki je vezana na dovoljenje za stalno prebivanje vrste C.

Nacionalna ureditev

- 11 Upoštevne določbe nemškega zakona o bivanju, delu in integraciji tujcev (v nadaljevanju: zakon o tujcih) (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet, BGBl. 2004 I, str. 1950) določajo obveznost tujih državljanov, da imajo dovoljenje za prebivanje, razen če pravo Evropske unije ali dekret ne določata drugače. Dovoljenja za prebivanje so med drugim podeljena v obliki vizuma in odobritve bivanja.
- 12 Predložitveno sodišče navaja, da je vstop tujega državljana na nemško ozemlje nezakonit, če nima enega izmed dovoljenj za prebivanje v skladu z zahtevo zakona. V skladu s členom 95 navedenega zakona se vsak, ki prebiva na nemškem ozemlju brez dovoljenja za prebivanje, kaznuje s kaznijo odvzema prostosti do enega leta ali z denarno kaznijo. Enaka kazen je predvidena, če tujec vstopi na nemško ozemlje brez potnega lista ali brez veljavnega dovoljenja za prebivanje.
- 13 V predložitveni odločbi Oberlandesgericht Karlsruhe pojasnjuje, da je treba v skladu z nemškim pravom pri ugotavljanju kaznivega dejanja v smislu navedenega člena 95 upoštevati le obstoj formalno veljavne odobritve vstopa in prebivanja.

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 14 R. Kqiku, ki je glede na svoj potni list srbsko-črnogorski državljan, ima stalno prebivališče v Švici od junija 1993. Od 27. marca 2006 je imetnik izkaznice za tujce C, vezane na dovoljenje za stalno prebivanje vrste C, ki jo je izdala Švicarska konfederacija,

„Kontrollfrist“ (poskusno obdobje) te izkaznice pa se bo izteklo 19. junija 2009. Tudi vsi člani njegove družine imajo veljavne izkaznice za tujce oziroma ustrezna potrdila za otroke.

15 R. Kqiku je 4. avgusta 2006 s svojo ženo in tremi otroki zapustil Švico, da bi obiskal Nemčijo. V času prebivanja na nemškem ozemlju so obiskali družinske člane v Kölnu in Stuttgartu.

16 V tem času in do vrnitve v Švico 6. avgusta 2006 je R. Kqiku imel veljaven potni list, izkaznico za tujce C in veljavno vozniško dovoljenje, ki so ju izdale švicarske oblasti. Tudi vsi člani njegove družine, ki so ga spremljali, so imeli veljavne potne liste in izkaznice za tujce oziroma ustrezna potrdila za otroke.

17 Za to prebivanje na nemškem ozemlju R. Kqiku, v nasprotju s prejšnjimi krajšimi obiski v Nemčiji, ni vložil nobene zahteve za vizum ne zase ne za druge člane svoje družine.

18 Zoper R. Kqikuja je bil sprožen kazenski postopek zaradi vstopa na nemško ozemlje ter prebivanja na njem med 4. in 6. avgustom 2006 brez dovoljenja za prebivanje v obliki vizuma, ki ga je kot srbsko-črnogorski državljani potreboval.

19 Amtsgericht Singen (Nemčija) je s sodbo z dne 29. novembra 2006 R. Kqikuja oprostilo nezakonitega vstopa in prebivanja v smislu zakona o bivanju tujcev, ker njegovo dejanje

ni pomenilo kršitve glede na Odločbo št. 896/2006. Državni tožilec je zoper to odločbo vložil revizijo. Oberlandesgericht Karlsruhe je pozvano, da o njej odloči kot sodišče zadnje stopnje.

- 20 Oberlandesgericht Karlsruhe je po ugotovitvi, da je treba pri odločanju, ali mora biti R. Kqiku kaznovan za nezakonit vstop in prebivanje na nemškem ozemlju v smislu člena 95(1), točka 3, in (2), zakona o tujcih, razlagati pravila v zvezi z enostranskim priznanjem dovoljenj za prebivanje, ki so opredeljena v Odločbi št. 896/2006, prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba ureditev iz členov 1 in 2 Odločbe št. 896/2006 [...] razumeti tako, da dovoljenja za bivanje, ki jih izdala Švica in Lihtenštajn in so naštetja v prilogi – zaradi njihovega enostranskega priznanja s strani držav članic, ki polno izvajajo schengenski pravni red, kot enakovrednih enotnim ali nacionalnim vizumom, – neposredno pridobijo učinek dovoljenja za prebivanje, ki dovoljuje tranzit preko skupnega območja;

ali

je treba ureditev iz členov 1 in 2 Odločbe št. 896/2006 [...] razumeti tako, da so državljani tretjih držav – ki so imetniki enega izmed v prilogi naštetih dovoljenj za bivanje, ki jih izdala Švica in Lihtenštajn in ki jih enostransko priznajo države članice, ki polno izvajajo schengenski pravni red – za namen tranzita preko skupnega ozemlja izvzeti iz obveznosti pridobitve vizuma, ki izhaja iz člena 1(1) Uredbe (ES) št. 539/2001?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 21 Predložitveno sodišče v bistvu sprašuje o dometu priznanja dovoljenj za prebivanje, ki jih določa Odločba št. 896/2006, in sicer v zvezi z vizumsko obveznostjo, ki jo določa Uredba št. 539/2001.
- 22 R. Kqiku trdi, da se z Odločbo št. 896/2006 želi doseči priznanje dovoljenj za prebivanje, ki jih izdaja Švicarska konfederacija in Kneževina Lihtenštajn za namen tranzita preko schengenskega območja ali za krajše prebivanje na njem. Navaja, da je njegova izkaznica za tujce C eno izmed dovoljenj za prebivanje, ki jih izdaja Švicarska konfederacija in so navedena v prilogi k navedeni odločbi, da na podlagi te izkaznice ni izvzet iz vizumske obveznosti, ki jo določa Uredba št. 539/2001, in da pomeni navedena izkaznica veljavno odobritev vstopa in prebivanja.
- 23 Komisija Evropskih skupnosti poudarja, da je obseg enakovrednosti, ki je določena z Odločbo št. 539/2001, omejen na cilj tranzita preko schengenskega območja. Meni, da je dovoljenje za prebivanje, obravnavano v postopku v glavni stvari, lahko s „schengenskim vizumom“ izenačeno le glede tranzita, in da se priznanje dovoljenja za prebivanje, ki ga izdaja Švicarska konfederacija ali Kneževina Lihtenštajn, nanaša na oprostitev vizuma, ki ga določa člen 1(1), le za namen tranzita.
- 24 Najprej je treba opozoriti, da režim, vzpostavljen z Odločbo št. 896/2006, v skladu z njenim členom 1 temelji na enostranskem priznanju dovoljenj za prebivanje – ki jih Švicarska konfederacija in Kneževina Lihtenštajn izdaja državljanom tretjih držav, ki potrebujejo vizum na podlagi Uredbe št. 539/2001 – s strani držav članic kot enakovrednih njihovim enotnim vizumom ali nacionalnim vizumom za namen tranzita.

- 25 Kot izhaja zlasti iz člena 2 Uredbe št. 539/2001, schengenski pravni red uvaja razliko med glavnima skupinama vizumov, in sicer med vizumi za kratkoročno bivanje ter tranzitnimi vizumi. Prvi so namenjeni bivanju, ki skupaj ni daljše od treh mesecev, medtem ko so drugi namenjeni tranzitu preko skupnega območja, ki ne sme biti daljše od pet dni.
- 26 Namen Odločbe št. 896/2006 je, kot je razvidno tudi iz njenega naslova ter členov 1 in 2, vzpostavitev poenostavljenega režima nadzora oseb na zunanjih mejah, ki je omejen na njihov tranzit preko ozemelj držav članic. Zato navedeni členi določajo le, da so dovoljenja za prebivanje, ki jih Švicarska konfederacija ali Kneževina Lihtenštajn izdala državljanom tretjih držav, enakovredna enotnim vizumom ali nacionalnim vizumom za namen tranzita. V skladu s členom 3 navedene odločbe je trajanje tranzita omejeno in ne sme biti daljše od pet dni.
- 27 Ker je enostransko priznanje nekaterih dovoljenj za prebivanje, ki jih izdala Švicarska konfederacija in Kneževina Lihtenštajn v okviru poenostavljenega režima nadzora, vzpostavljenega z Odločbo št. 896/2006, omejeno na vstop na schengensko območje za namen tranzita, je treba ugotoviti, da so dovoljenja za prebivanje, ki jih izdala ti državi in so naštet v prilogi k tej odločbi, priznana kot enakovredna enotnim vizumom ali nacionalnim vizumom le za namen tranzita.
- 28 To razlago potrjujeta tretja in sedma uvodna izjava Odločbe št. 896/2006, ki določata njen cilj, in sicer da se državljanom tretjih držav, med njimi Srbije in Črne gore, ki imajo dovoljenja za prebivanje, ki jih izda Švicarska konfederacija ali Kneževina Lihtenštajn, ponudi možnost vrnitve v njihovo državo izvora s tranzitom preko skupnega območja brez tranzitnega vizuma. V sedmi uvodni izjavi te odločbe je izrecno navedeno, da bi morale biti priznanje navedenih dovoljenj za prebivanje omejeno na namen tranzita in ne bi smelo posegati v možnost držav članic, da izdajajo vizume za kratkoročno bivanje.

29 Poleg tega se s poenostavljenim režimom, ki je vzpostavljen z Odločbo št. 896/2006, ne želi ne razširiti ne omejiti kroga državljanov tretjih držav, ki so oproščeni vizumske obveznosti v skladu z Uredbo št. 539/2001.

30 Tako razlago potrjuje pravna podlaga, ki jo dajeta Uredba št. 539/2001 in Odločba št. 896/2006. Uredba št. 539/2001 temelji na členu 62(2)(b)(i) ES, ki se nanaša na ukrepe glede prehajanja zunanjih meja držav članic, ki določajo predpise o vizumih in, med drugim, seznam tretjih držav, katerih državljani morajo imeti vizum, ter držav, katerih državljani so te obveznosti oproščeni, medtem ko Odločba št. 896/2006 temelji na členu 62(2)(a) ES, ki ureja standarde in postopke, po katerih se morajo ravnati države članice pri izvajanju osebne kontrole na zunanjih mejah.

31 Iz navedenega izhaja, da je dovoljenje za prebivanje, ki ga izda Švicarska konfederacija ali Kneževina Lihtenštajn državljanom tretjih držav, ki morajo imeti vizum, dokument, ki mora biti obravnavan kot enakovreden vizumu za tranzit preko ozemlja držav članic. V okviru poenostavljenega postopka, uvedenega z Odločbo št. 896/2006, torej osebam, ki jih zadeva ta odločba, pri prehodu zunanjih meja za namen tranzita čez ozemlje držav članic ni treba imeti tranzitnega vizuma, če trajanje tranzita ni daljše od pet dni.

32 Ob upoštevanju navedenega in v skladu z razlikovanjem med tranzitnimi vizumi ter vizumi za kratkoročno bivanje, uvedenim z Uredbo št. 539/2001, je treba na postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba Odločbo št. 896/2006 razlagati tako, da se dovoljenja za prebivanje, naštetá v prilogi k tej odločbi, ki jih izdala Švicarska konfederacija in Kneževina Lihtenštajn državljanom tretjih držav, katerih državljani morajo imeti vizum, obravnavajo kot enakovredna le tranzitnemu vizumu. Za vstop na ozemlje držav članic z namenom tranzita zadostuje – za izpolnitev zahtev iz členov 1(1) in 2 Uredbe št. 539/2001 – da imajo osebe, na katere se nanaša navedena odločba, dovoljenje za prebivanje, ki ga je izdala Švicarska konfederacija ali Kneževina Lihtenštajn in je navedeno v prilogi k tej odločbi.

Stroški

- 33 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

Odločba št. 896/2006/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o vzpostavitvi poenostavljenega režima kontrole oseb na zunanjih mejah na podlagi enostranskega priznanja dovoljenj za prebivanje, ki jih izdala Švica in Lihtenštajn, s strani držav članic za namen tranzita preko njihovih ozemelj se mora razlagati tako, da se dovoljenja za prebivanje, ki so naštet v prilogi k tej odločbi, ki jih izdala Švicarska konfederacija in Kneževina Lihtenštajn državljanom tretjih držav, katerih državljani morajo imeti vizum, obravnavajo kot enakovredna le tranzitnemu vizumu. Za vstop na ozemlje držav članic z namenom tranzita zadostuje – za izpolnitev zahtev iz členov 1(1) in 2 Uredbe Sveta (ES) št. 539/2001 z dne 15. marca 2001 o seznamu tretjih držav, katerih državljani morajo pri prehodu zunanjih meja imeti vizume, in držav, katerih državljani so oproščeni te zahteve – da imajo osebe, na katere se nanaša navedena odločba, dovoljenje za prebivanje, ki ga je izdala Švicarska konfederacija ali Kneževina Lihtenštajn in je navedeno v prilogi k tej odločbi.

Podpisi